

JULIO CORTÁZAR

Kronoopide
ja faamade
lood

Tõlkinud Ruth Sepp

KRONOOPIDE JA FAAMADE LOOD

JULIO CORTÁZAR

Kronoopide ja faamade lood

Hispaania keelest tõlkinud Ruth Sepp

*Teledo
Korjastus*

Originaal:
Historias de cronopios y de famas © Julio Cortázar, 1962 ja Julio Cortázar
pärijad

Väljaandmist on toetanud Eesti Kultuurkapital ja Argentiina Vabariigi välis-
ministeeriumi tõlketoetuste programm „Sur“
Obra editada en el marco del Programa “Sur” de Apoyo a las Traducciones del
Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto de la República Argentina

EESTI KULTUURKAPITAL

Programa Sur

Toimetanud Mari Laan
Kujundanud Allan Kukk
Korrektuuri lugenud Regina Palgi
Trükitud Greif OÜ trükikojas

Tõlge eesti keelde © Ruth Sepp ja Toledo kirjastus 2022

ISBN: 978-9916-9696-1-8

JUHENDITE RAAMAT

Tuleb muudkui aga pehmendada päevast päeva telliskivi, rajada enesele teed selles kleepjas olluses, mis kuulutab end maailmaks, igal hommikul leida eest see jõleda nimega rööptahukas, tundes koeralikku rahulolu, et kõik on omal kohal, sama naine kõrval, samad kingad, sama hambapasta sama maitse, sama nukrus, mis vaatab vastu vastasmajadelt, aja aknaruutudega määrdunud mängulaualt sildiga „Hôtel de Belgique“.

Nügida tõrkса härja kombel peaga seda läbipaistvat ollust, mille keskel me joomе piimakohvi ja loeme ajalehtedest, mis on juhtunud kusagil selle klaastellise nurgas. Keelduda leppimast sellega, et uksenupu keeramise delikaatset toimingut, mis võiks kõike muuta, sooritatakse igapäevase refleksi külma eesmärgipärasusega. Näeme, kallis. Toredat päeva.

Pigistada sõrmede vahel teelusikat ja tunda selle metalset tuiget, kahtlast hoiatust. Kui raske on eitada lusikat, eitada ust, eitada kõike, mille harjumuse keel on rahuldavalt siledaks lakkunud. Nii palju lihtsam on leppida teelusika elementaarse valmidusega, kasutada seda kohvi segamiseks.

Iseenesest pole see ju halb, et ikka needsamad asjad meid päevast päeva üha uuesti leiavad. Et meie kõrval on sama naine, sama kell, ja et laual avatud romaan hakkab taas meie prillide jalgrattal liikuma, miks see peakski halb

olema? Aga tuleb pea allapoole kallutada nagu nukker härg, nügida end klaastellise keskmest väljapoole, teistsuguse poole, mis on siinsamas, tabamatu nagu pikadoor, kes on härjale väga lähedal. Karistada oma silmi, vaadates seda taevas liikuvat kogumit, mis lepib laisalt pilve nimetusega nagu ta mälusse talletatud koopial. Ära arva, et telefon annab sulle numbrid, mida sa otsid. Miks peakski? Tuleb üksnes see, mille sa oled ette valmistanud ja ära otsustanud, sinu lootuste nukker peegeldus, see ahvi, kes kratsib end laua peal ja lõdiseb külmast. Löö puruks selle ahvi pea, jookse keskelt seina poole ja murra läbi. Oh, kuidas ülakorrusel lauldakse! Selles majas on ülemine korrus, seal on teised inimesed. Ülemine korrus, kus elavad inimesed, kes ei aima alumise korruse olemasolu, ja me kõik oleme klaasist telliskivis. Ja kui korruga lendab ööliblikas pliiatsiotsale ja võbeleb nagu tuhkjas tuleleek, vaata teda, mina vaatan teda, ma puudutan tema imepisikest südant ja ma kuulen teda, see ööliblikas paneb jäätunud klaasist tahuka kajama, mitte kõik pole kadunud. Kui ma ukse avan ja trepile astun, siis tean, et all on tänav; mitte see omaksvõetud vorm, mitte tuttavad majad, mitte hotell teisel pool tänavat; vaid tänav, elav metsasalu, kus iga ajahetk võib mu peale viskuda nagu magnoolia, kus näod sünnivad siis, kui ma neid vaatan, kui ma veidike edasi liigun, kui ma murran küünarnukkide ja ripsmete ja küüntega end püüdlilikult läbi klaastellise ja rühin elu kaalule pannes samm sammu haaval edasi, et nurga pealt kioskist ajaleht osta.

Nutmise juhend

Jätkem kõrvale nutu põhjused ja keskendugem korrektsele tehnikale, mille all tuleb mõista nuttu, mis paisumata draamaks, ei tee oma kohmakas sarnasuses ka naeratusel häbi. Keskmine või harilik nutt seisneb näolihaste üldises kokku tõmbumises ning kramplikus häälitsemises, millega kaasnevad pisarad ja tatt, see viimane kõige lõpus, kuivõrd nutt päädib energilise ninanuuskamisega.

Nutu alustamiseks suunake oma kujutlusvõime iseendale, ja kui see ei õnnestu, kuna olete omandanud harjumuse uskuda välismaailma, mõelge üleni sipelgatega kaetud pardile või nende Magalhãesi väina lahtede peale, *kuhu keegi ei sisene, mitte iialgi.*

Nutu puhkedes tuleb nägu siivselt varjata, kasutades selleks mõlemat kätt, mille peopesad olgu sissepoole. Lapsed nutavad nägu kuuekäises, eelistatavalt toa nurgas. Nutu keskmine pikkus on kolm minutit.

Sisukord

7	JUHENDITE RAAMAT	38	Hädas tädi
11	Nutmise juhend	40	Tädi, lahtiseletatud või mitte
12	Laulmise juhend	42	Tiigri sättimine
13	Hirmu tundmise näitlik juhend	45	Käitumine surnuvalves
15	Kolme kuulsa maali mõistmise juhend		
18	Kuidas tappa Roomas sipelgaid	51	PLASTILINE MATERJAL
20	Trepist üles minemise juhend	53	Kontoritöö
22	Kella üleskeeramise juhendi sissejuhatus	55	Tore ajaviide
23	Kella üleskeeramise juhend	57	<i>Vietato introdurre biciclette</i>
		59	Peeqlite käitumisest Lihavõttesaarel
25	KUMMALISED HARRASTUSED	60	Mõttelise eraldamise võimalused
27	Simulaakrumid	63	Päevalehe igapäev
31	Etikett ja eelistused	66	Lõpu maailmalõpp
33	Post ja side	69	Peatus
35	Juuksekarva kaotamine ja leidmine	71	Ühe unenäo visand
		73	Kuidas läheb, López?
		75	Geograafiad

77	Areng ja taandareng	II	Kronoopide ja faamade lood
78	Tõestisündinud lugu		
79	Lugu pehme karuga		
80	Gobelääni motiiv	109	Reisil
81	Ühe tugitooli omadused	110	Mälestuste säilitamine
83	Mäluauguga õpetlane	111	Kellad
84	Ühe luuletuse kavand	112	Lõunaesine
86	Kaamel, kes kuulutati ebasoovitavaks	113	Taskurätid
88	Karu kõne	114	Äri
90	Kaasuari portree	116	Filantroopia
92	Piiskade purunemine	117	Kronoopide laul
93	Ilma moraalita lugu	118	Lugu
96	Käejooned	119	Lusikatäis voorust
		120	Udune foto
		121	Eugeenika
	KRONOOPIDE	122	Usk teadusesse
	JA FAAMADE LOOD	124	Avalike teenuste puudused
I	Kronoopide, faamade ja lootuste esmane, veel kinnitamata ilmumine	126	Tundke end nagu kodus
	Mütoloogiline faas	127	Ravi
		128	Üksik ja üldine
102	Faamade kombed	129	Ekspeditsioon
104	Faamade tants	130	Printsi kasvatus
105	Kronoobi rõõm	131	Kleepige mark ümbriku ülemisse paremasse nurka
106	Kronoobi kurbus	132	Telegrammid
		134	Lugusid loodusest